HOTĂRÂREA CURȚII (Camera a treia)

13 decembrie 2007 *

În cauza C-408/06,

având ca obiect o cerere de pronunțare a unei hotărâri preliminare formulată în temeiul articolului 234 CE de Bundesfinanzhof (Germania), prin Decizia din 13 iulie 2006, primită de Curte la 5 octombrie 2006, în procedura

Landesanstalt für Landwirtschaft

împotriva lui

Franz Götz,

CURTEA (Camera a treia),

compusă din domnul A. Rosas, președinte de cameră, domnii U. Lõhmus, J. Klučka, doamna P. Lindh și domnul A. Arabadjiev (raportor), judecători,

* Limba de procedură: germana.

avocat general: domnul M. Poiares Maduro,
grefier: domnul B. Fülöp, administrator,

având în vedere procedura scrisă și în urma ședinței din 19 septembrie 2007,

luând în considerare observațiile prezentate:

— pentru Landesanstalt für Landwirtschaft, de domnii P. Gorski și N. Vogl, în calitate de agenți;

— pentru domnul Götz, de domnul H. Zaisch, Steuerberater;

— pentru guvernul german, de domnii M. Lumma și C. Blaschke, în calitate de agenți;

— pentru guvernul Regatului Unit, de doamna T. Harris, în calitate de agent, asistată de domnul P. Harris, barrister;

— pentru Comisia Comunităților Europene, de domnul D. Triantafyllou, în calitate de agent,

având în vedere decizia de judecare a cauzei fără concluzii, luată după ascultarea avocatului general,

pronunță prezenta

Hotărâre

1 Cererea de pronunțare a unei hotărâri preliminare privește interpretarea articolului 4 alineatul (5) din A șasea directivă 77/388/CEE a Consiliului din 17 mai 1977 privind armonizarea legislațiilor statelor membre referitoare la impozitele pe cifra de afaceri – sistemul comun al taxei pe valoarea adăugată: baza unitară de evaluare (JO L 145, p. 1), astfel cum a fost modificată prin Directiva 2001/4/CE a Consiliului din 19 ianuarie 2001 (JO L 22, p. 17, denumită în continuare „A șasea directivă”), precum și interpretarea punctelor 7 și 12 din anexa D la această directivă.

2 Această cerere a fost formulată în cadrul unui litigiu între Landesanstalt für Landwirtschaft (Oficiul Regional pentru Agricultură, denumit în continuare „Landesanstalt”), pe de o parte, și domnul Götz, pe de altă parte, privind o factură aferentă vânzării unei cantități de referință pentru livrarea laptelui de vacă (denumită în continuare „cantitate de referință pentru livrare”), emisă de Landesanstalt fără indicarea separată a taxei pe valoarea adăugată (denumită în continuare „TVA”).

Cadrul juridic

Reglementarea comunitară

3 Articolul 4 din A șasea directivă prevede:

„(1) «Persoană impozabilă» înseamnă orice persoană care, în mod independent, desfășoară în orice loc orice activitate economică menționată la alineatul (2), indiferent de scopul sau de rezultatele activității respective.

(2) Activitățile economice menționate la alineatul (1) cuprind toate activitățile producătorilor, comercianților sau persoanelor care prestează servicii, inclusiv activitățile miniere și activitățile agricole și activitățile prestate în cadrul profesiunilor liberale sau asimilate acestora. Exploatarea bunurilor corporale sau necorporale cu scopul obținerii unui venit permanent se consideră de asemenea activitate economică.

[…]

(5) Statele, autoritățile regionale și administrațiile locale și alte organisme de drept public nu sunt considerate persoane impozabile pentru activitățile sau operațiunile în care se angajează în calitate de autorități publice, chiar și atunci când colectează taxe, redevențe, contribuții sau plăți în legătură cu activitățile sau operațiunile respective.

Cu toate acestea, atunci când se angajează în asemenea activități sau operațiuni, ele sunt considerate persoane impozabile pentru activitățile sau operațiunile respective în măsura în care calitatea lor de persoane neimpozabile determină denaturări semnificative ale concurenței.

În orice caz, aceste organisme sunt considerate persoane impozabile în ceea ce privește activitățile cuprinse în lista din anexa D, cu condiția ca aceste activități să nu fie realizate la o scară neglijabilă.

Statele membre pot considera activitățile acestor organisme care sunt scutite în temeiul articolului 13 sau 28 activități în care acestea sunt implicate ca autorități publice". [traducere neoficială]

4 Operațiunile enumerate la punctele 7 și 12 din anexa D la A șasea directivă sunt „operațiuni ale agențiilor de intervenție în agricultură cu produse agricole desfășurate în temeiul regulamentelor privind organizarea comună a piețelor acestor produse" și, respectiv, „funcționarea magazinelor pentru angajați, a cooperativelor și a cantinelor industriale și a altor instituții similare".

5 În sfârșit, trebuie indicat că acțiunea principală are ca temei Regulamentul (CEE) nr. 3950/92 al Consiliului din 28 decembrie 1992 de stabilire a unei prelevări suplimentare în sectorul laptelui și al produselor lactate (JO L 405, p. 1), astfel cum a fost modificat prin Regulamentul (CE) nr. 2028/2002 al Consiliului din 11 noiembrie 2002 (JO L 313, p. 3, denumit în continuare „Regulamentul nr. 3950/92").

Reglementarea națională

Legea privind punerea în aplicare a organizărilor comune ale pieței

6 Legea privind punerea în aplicare a organizărilor comune ale pieței (Gesetz zur Durchführung der gemeinsamen Marktorganisationen, BGBl. 1995 I, p. 1147) autorizează, la articolul 8 alineatul (1), definirea, prin regulament, printre altele, a modurilor de transferare a cantităților de referință pentru livrare.

Regulamentul privind prelevările suplimentare

7 Regulamentul privind prelevările suplimentare (Zusatzabgabenverordnung) din 12 ianuarie 2000 (BGBl. 2000 I, p. 27, denumit în continuare „ZAV") conține în special, în versiunea aplicabilă cauzei principale, dispozițiile următoare:

„Articolul 7 — Reforma sistemului de transfer

(1) […] Cantitățile de referință pentru livrare pot fi transferate independent de suprafețele de teren potrivit alineatelor (2) și (3), precum și articolelor 8-11 […]

Articolul 8 — Transferul regulat, cu titlu oneros, al cantităților de referință pentru livrare

(1) Cu excepția cazurilor menționate la articolul 7 alineatele (2) și (3), a cazurilor de succesiune în sensul articolului 7 alineatul (1) a doua teză, precum și a cazurilor menționate la articolul 12 alineatul (3), transferarea cantităților de referință pentru livrare în temeiul articolului 7 alineatul (1) a doua teză este efectuată de două birouri de vânzare conform alineatului (3) și articolelor 9-11, cu efect de la 1 aprilie, 1 iulie sau 30 octombrie a fiecărui an calendaristic […]

(2) Landurile înființează birouri de vânzări. Există cel puțin un birou de vânzări competent pentru fiecare land; activitatea unui birou de vânzări poate acoperi teritoriul mai multor landuri. După ce situația acestora a fost evaluată conform legii, persoanele de drept privat pot fi admise drept organisme de gestionare a birourilor de vânzări atunci când

1. înseși persoanele private sau organismele de gestionare a acestora sunt asociații sau organizații profesionale agricole reprezentative și când

2. fiabilitatea și aptitudinea acestora este certă.

[…]

(3) Cantitățile de referință pentru livrare pot fi transferate numai în interiorul zonelor de transfer definite în anexă […]”

Legea privind impozitul pe cifra de afaceri

8 Legea din 1999 privind impozitul pe cifra de afaceri (Umsatzsteuergesetz 1999, BGBl. 1999 I, p. 1270, denumită în continuare „UStG”), în versiunea aplicabilă cauzei principale, enunță la articolul 14 alineatul 1 că, atunci când „întreprinzătorul efectuează livrări de bunuri sau prestări de servicii impozabile în conformitate cu articolul 1 alineatul 1 punctul 1, acesta poate și, în măsura în care efectuează aceste operațiuni pentru întreprinderea unui alt întreprinzător, trebuie, la cererea acestuia din urmă, să întocmească facturi în care să apară separat cuantumul impozitului”. În ceea ce privește persoanele juridice de drept public, articolul 2 alineatul 3 din legea respectivă

rezervă posibilitatea de a exercita o activitate industrială, comercială sau profesională numai întreprinderilor cu caracter industrial sau comercial ori exploatațiilor agricole și silvice care depind de aceste persoane.

Regimul juridic al Landesanstalt

9 Landesanstalt, succesor în drepturi al Landesanstalt für Ernährung (Oficiul Regional pentru Alimentație), a fost instituit în temeiul articolului 8 alineatul (2) din ZAV. Acesta gestiona unicul birou de vânzări de cote de lapte creat în landul Bavaria, cu statut de organism public al acestui land.

Acțiunea principală și întrebările preliminare

10 Acțiunea principală privește un litigiu între un agricultor bavarez, domnul Götz, și Landesanstalt. În scopul de a reduce excedentele de lapte de vacă, Landesanstalt centraliza cererile de la diverși producători pentru a stabili care dintre aceștia doreau să vândă cantități de referință pentru livrare și care doreau să cumpere. Această politică se întemeia pe Regulamentul nr. 3950/92, care stabilește o prelevare suplimentară în sarcina producătorilor ale căror cantități de lapte livrate depășeau un anumit prag.

11 Mecanismul aplicat de Landesanstalt pentru anul 2001 era următorul, și anume producătorii „ofertanți" prezentau biroului de vânzări de cote de lapte, pentru anumite date, o ofertă scrisă în vederea cesionării unei cantități de referință pentru

livrare, precizând prețul. La aceleași date, producătorii „solicitanți" urmau un proces simetric, depunând o ofertă scrisă în vederea cumpărării unei anumite cantități de referință pentru livrare la un preț ales de aceștia. Biroul de vânzări de cote de lapte era însărcinat, într-o primă etapă, să compare ofertele și cererile și să stabilească un preț de echilibru care să permită găsirea unui preț comun pentru cele două părți. Eventual, toate pretențiile erau reduse. În a doua etapă, acesta atribuia rezervei naționale 5 % din cantitățile de referință pentru livrare oferite, după care, potrivit unor modalități detaliate de către instanța de trimitere, din care reiese în special faptul că viramentele erau adresate chiar biroului de vânzări de cote de lapte, acesta din urmă repartiza și plătea cantitățile de referință pentru livrare restante.

12 Domnul Götz, producător de lapte și proprietar al unei exploatații agricole în Bavaria, a solicitat achiziționarea pentru anul 2001 a unei cantități de referință pentru livrare de 16 500 kg la un preț mai mic de 2 DEM pe kg. La 3 aprilie 2001, Landesanstalt l-a informat că oferta sa de cumpărare a fost admisă cu efect de la 1 aprilie 2001, prețul de echilibru fiind de 1,58 DEM pe kg. Acesta a emis o factură adresată domnului Götz, fără a indica separat TVA-ul. Domnul Götz, ale cărui operațiuni erau impozitate în temeiul UStG, a introdus o acțiune administrativă la Landesanstalt pentru a obține emiterea unei facturi care să menționeze separat taxa respectivă. Landesanstalt a respins această acțiune prin Decizia din 29 august 2001, motivând că are calitatea de autoritate publică și un rol de simplu intermediar.

13 Domnul Götz a introdus o acțiune la Finanzgericht München, care a admis această acțiune, considerând, în temeiul UStG, că Landesanstalt acționase ca întreprinzător și în nume propriu. Landesanstalt a introdus recurs la Bundesfinanzhof, care a decis să suspende judecarea cauzei și să adreseze Curții următoarele întrebări preliminare:

„1) Un «birou de vânzări de cote de lapte» («Milchquoten-Verkaufsstelle»), înființat de un land, care transferă producătorilor, cu titlu oneros, cantități de referință pentru livrare este:

a) o agenție de intervenție în agricultură în sensul articolului 4 alineatul (5) al treilea paragraf [din A șasea directivă] coroborat cu [punctul 7 din] anexa D [la această directivă], care efectuează operațiuni cu produse agricole în temeiul regulamentelor de organizare comună a pieței acestor produse sau

b) un magazin pentru angajați («Verkaufsstelle») în sensul articolului 4 alineatul (5) al treilea paragraf [din A șasea directivă] coroborat cu [punctul 12 din] anexa D [la această directivă]?

2) În cazul în care răspunsul la prima întrebare este negativ:

a) În circumstanțe precum cele din cauza principală, în care, într-un stat membru, «birourile de vânzări de cote de lapte», atât de stat, cât și private, transferă cu titlu oneros cantități de referință pentru livrare, zona de transfer definită de statul membru constituie piața geografică relevantă pentru a examina dacă nesupunerea la plata impozitului a unui «birou de vânzări de cote de lapte» care aparține unui organism de drept public ar conduce la o «denaturare gravă a concurenței» în sensul articolului 4 alineatul (5) al doilea paragraf din A șasea directivă?

b) Atunci când se examinează întrebarea dacă nesupunerea la plata impozitului a unui «birou de vânzări de cote de lapte» care aparține statului ar conduce la o astfel de «denaturare gravă a concurenței», trebuie luat în considerare numai cazul general de transfer – independent de suprafețele de teren – (de către un birou de vânzări) sau trebuie ținut cont și de alte tipuri de transfer – independent de suprafețele de teren – (de către agricultori care au în acest caz calitatea de persoane impozabile), deși acestea sunt numai cazuri excepționale?"

Cu privire la întrebările preliminare

Observații introductive

14 Trebuie arătat de la bun început că toate întrebările adresate de Bundesfinanzhof se întemeiază pe premisa că activitatea de transfer cu titlu oneros al unor cantități de referință pentru livrare intră în sfera de aplicare a Celei de a șasea directive. Într-adevăr, atât prima întrebare adresată, referitoare la supunerea de drept a reclamantei din acțiunea principală la plata impozitului în temeiul anexei D la A șasea directivă, cât și a doua întrebare, prin cele două părți ale acesteia, referitoare la stabilirea unei „denaturări grave a concurenței" care poate fi ocazionată de presupusa nesupunere a Landesanstalt la plata impozitului în calitatea acestuia de organism de drept public, în temeiul articolului 4 alineatul (5) din A șasea directivă, presupun că activitatea exercitată de un birou de vânzări de cote de lapte, indiferent de faptul că acesta are statutul unui organism de drept public sau al unei entități de drept privat, intră în domeniul de aplicare al Celei de a șasea directive.

15 Or, deși articolul 4 din A șasea directivă stabilește un câmp de aplicare foarte larg pentru TVA, această prevedere vizează numai activitățile cu caracter economic (a

se vedea în acest sens Hotărârea din 11 iulie 1996, Régie dauphinoise, C-306/94, Rec., p. I-3695, punctul 15, și Hotărârea din 26 mai 2005, Kretztechnik, C-465/03, Rec., p. I-4357, punctul 18). În special, aplicarea articolului 4 alineatul (5) din A șasea directivă presupune constatarea prealabilă a caracterului economic al activității respective (Hotărârea din 26 iunie 2007, T-Mobile Austria și alții, C-284/04, Rep., p. I-5189, punctul 48).

16 Prin urmare, înainte de a răspunde întrebărilor adresate, este important să se stabilească dacă activitatea de transfer cu titlu oneros al unor cantități de referință pentru livrare constituie într-adevăr o activitate economică.

17 În această privință, trebuie amintit că rezultă dintr-o jurisprudență constantă că noțiunea de activitate economică prezintă un caracter obiectiv, în sensul că activitatea este considerată ca atare, independent de scopurile sau rezultatele sale (Hotărârea din 26 martie 1987, Comisia/Țările de Jos, 235/85, Rec., p. 1471, punctul 8, și Hotărârea din 21 februarie 2006, University of Huddersfield, C-223/03, Rec., p. I-1751, punctul 47).

18 Activitatea economică este definită la articolul 4 alineatul (2) din A șasea directivă ca incluzând toate activitățile producătorilor, comercianților și persoanelor care prestează servicii și în special operațiunile care presupun exploatarea bunurilor corporale și necorporale cu scopul obținerii unui venit permanent (Hotărârile citate anterior Régie dauphinoise, punctul 15, și T-Mobile Austria și alții, punctul 33). Aceste ultime criterii, care privesc permanența activității și veniturile obținute, au fost considerate de jurisprudență ca fiind valabile nu numai pentru exploatarea unui bun, ci și pentru toate operațiunile vizate la articolul 4 alineatul (2) din A șasea directivă. Astfel, în general, o activitate este considerată ca fiind economică atunci când prezintă un caracter permanent și este efectuată contra unei remunerații primite de autorul operațiunii (a se vedea în acest sens Hotărârea Comisia/Țările de Jos, citată anterior, punctele 9 și 15).

19 Trebuie arătat, în această privință, că activitatea din cauza principală constă în centralizarea, pentru o anumită campanie de producție de lapte, a intențiilor producătorilor de lapte în scopul de a permite acelora dintre ei care doresc să producă sub pragul care le este aplicabil să vândă cantitățile de referință pentru livrare de care cred că nu vor avea nevoie și celor care doresc, în sens invers, să depășească acest prag, să achiziționeze cantitățile de referință pentru livrare corespunzătoare fără a fi supuși prelevării suplimentare prevăzute de Regulamentul nr. 3950/92. Aceasta implică în egală măsură suprapunerea ofertei și a cererii prin stabilirea unui preț de echilibru, primirea cantităților de referință pentru livrare vândute și atribuirea acestora cumpărătorilor, precum și efectuarea recepționării și, ulterior, a plății sumelor convenite pentru transferul acelor cantități de referință. Rezultă din cele de mai sus că, în scopul aplicării directivei, această activitate trebuie considerată o prestare de servicii grație căreia ofertele și cererile producătorilor de lapte sunt comparate, ceea ce permite să se ajungă la un preț de echilibru. În consecință, spre deosebire de activitatea care a făcut obiectul cauzei în care a fost pronunțată Hotărârea T-Mobile Austria și alții, citată anterior (punctul 43), activitatea care face obiectul acțiunii principale, conform propriei naturi, este, în principiu, o activitate desfășurată de operatori economici.

20 În aceste condiții, este de competența instanței de trimitere să verifice dacă activitatea din cauza principală, ținând cont de modalitățile de organizare a acesteia în Germania în cursul anului 2001, prezintă un caracter permanent și este efectuată contra unei remunerații, astfel cum este menționat la punctul 18 din prezenta hotărâre.

21 De asemenea, este de competența acesteia să stabilească, eventual, dacă birourile de vânzări de cote de lapte exercită activitatea în vederea primirii acestei remunerații (a se vedea în acest sens Hotărârea Régie dauphinoise, citată anterior, punctul 15), ținând cont în același timp de faptul că încasarea unei plăți nu este, în sine, de natură să confere un caracter economic unei anumite activități (a se vedea în acest sens Hotărârea T-Mobile Austria și alții, citată anterior, punctul 45 și jurisprudența citată).

22 În ipoteza în care instanța de trimitere ar constata că cele două criterii constitutive ale unei activități economice, și anume caracterul permanent al acesteia și primirea

unei remunerații în schimbul activității, nu sunt reunite, activitatea din cauza principală, în circumstanțele în care aceasta era exercitată în Germania în cursul anului 2001, nu ar trebui considerată ca fiind o activitate economică și, în consecință, nu ar intra în sfera de aplicare a Celei de a șasea directive.

23 Trebuie totuși să se răspundă după cum urmează celor două întrebări preliminare adresate de instanța de trimitere, pentru cazul în care aceasta din urmă ar constata că cele două criterii menționate la punctul precedent sunt reunite.

Cu privire la prima întrebare

24 Prin intermediul primei întrebări, instanța de trimitere solicită să se stabilească dacă un birou de vânzări de cote de lapte este o agenție de intervenție agricolă în sensul articolului 4 alineatul (5) al treilea paragraf din A șasea directivă coroborat cu punctul 7 din anexa D la aceasta sau un magazin pentru angajați în sensul aceluiași articol 4 alineatul (5) al treilea paragraf coroborat cu punctul 12 din anexa D la directiva respectivă.

Cu privire la calitatea de agenție de intervenție în agricultură

25 În ceea ce privește întrebarea dacă un birou de vânzări de cote de lapte este sau nu este o agenție de intervenție agricolă care efectuează operațiuni impozabile în temeiul punctului 7 din anexa D la A șasea directivă, trebuie amintit că acestea din urmă sunt operațiuni ale agențiilor de intervenție în agricultură cu produse agricole desfășurate în temeiul regulamentelor privind organizarea comună a piețelor acestor produse, aceste trei criterii fiind cumulative.

26 Deși în cazul de față nu există îndoieli cu privire la faptul că biroul de vânzări de cote de lapte înființat de Landesanstalt intervine în domeniul lactatelor în temeiul unui regulament privind organizarea comună a pieței, trebuie constatat că acțiunea acestuia nu privește laptele, ci cantități de referință pentru livrare. Prin urmare, nu este vorba de produse agricole în sensul punctului 7 din anexa D la A șasea directivă. În plus, misiunea unui birou de vânzări de cote de lapte este în mod sensibil diferită de aceea a unei agenții de intervenție agricolă, care se caracterizează prin cumpărarea și revânzarea produselor agricole în sine, astfel cum ar putea face orice operator economic, această activitate constând în special în constituirea de stocuri, cum este cazul, printre altele, în materie de cereale (a se vedea Hotărârea din 26 iunie 2003, Glencore Grain Rotterdam, C-334/01, Rec., p. I-6769). Logica supunerii de drept la plata impozitului care este inerentă anexei D la A șasea directivă exclude, așadar, din domeniul său de aplicare o activitate de repartizare a cotelor de lapte între producători, centralizarea diferitelor pretenții ale acestora din urmă neconstituind fapta unui operator care efectuează achiziții și revânzări de produse agricole pe piață.

27 Biroul de vânzări de cote de lapte administrat de Landesanstalt nu este, așadar, o agenție de intervenție agricolă.

Cu privire la calitatea de magazin pentru angajați

28 Datorită prezenței termenului „Verkaufsstelle” în denumirea biroului de vânzări din cauza principală, se pune întrebarea dacă respectivul birou de vânzări nu este un magazin pentru angajați („Verkaufsstelle”) în sensul punctului 12 din anexa D la A șasea directivă.

29 În acest sens, trebuie amintit că dispozițiile comunitare trebuie să fie interpretate și aplicate uniform în lumina versiunilor existente în toate limbile Comunității Europene (a se vedea Hotărârea din 7 decembrie 1995, Rockfon, C-449/93, Rec., p. I-4291, punctul 28, Hotărârea din 2 aprilie 1998, EMU Tabac și alții, C-296/95, Rec., p. I-1605, punctul 36, și Hotărârea din 8 decembrie 2005, Jyske Finans, C-280/04, Rec., p. I-10683, punctul 31).

30 Potrivit unei jurisprudențe constante, formularea utilizată în una dintre versiunile lingvistice ale unei dispoziții comunitare nu poate să fie singurul temei pentru interpretarea acestei dispoziții sau să i se atribuie, în această privință, un caracter prioritar în raport cu celelalte versiuni lingvistice. O asemenea abordare ar fi într-adevăr incompatibilă cu cerința de aplicare uniformă a dreptului comunitar (a se vedea Hotărârea din 12 noiembrie 1998, Institute of the Motor Industry, C-149/97, Rec., p. I-7053, punctul 16).

31 În cazul în care există diferențe între mai multe versiuni lingvistice ale unui text comunitar, dispoziția respectivă trebuie să fie interpretată în raport cu economia generală și cu finalitatea reglementării din care face parte (Hotărârea din 9 martie 2000, EKW și Wein & Co, C-437/97, Rec., p. I-1157, punctul 42, precum și Hotărârea din 1 aprilie 2004, Borgmann, C-1/02, Rec., p. I-3219, punctul 25).

32 Or, generalitatea cuvântului german „Verkaufsstelle” lipsește, de exemplu, din versiunea în limba franceză a punctului 12 din anexa D la A șasea directivă, care a recurs la cuvântul „économat”, precum și din versiunile în limbile engleză („staff shops”), spaniolă („economatos”) sau italiană („spacci”) ale punctului respectiv. Această

comparație indicativă permite să se stabilească faptul că magazinul pentru angajați, în sensul punctului 12 din anexa D, vizează organismele însărcinate să vândă diverse produse și mărfuri personalului întreprinderii sau al administrației de care aparțin. Nu aceasta este misiunea biroului de vânzări din cauza principală, întrucât biroul respectiv este însărcinat să contribuie la repartizarea justă a cantităților de referință pentru livrare, în ideea limitării acestora, pentru a satisface cât mai mult interesele fiecărui producător.

33 Prin urmare, din contextul, din scopul și din economia Celei de a șasea directive rezultă că biroul de vânzări de cote de lapte administrat de Landesanstalt nu poate fi asimilat unui magazin pentru angajați în sensul punctului 12 din anexa D la A șasea directivă.

34 Prin urmare, trebuie răspuns la prima întrebare că un birou de vânzări de cote de lapte nu este o agenție de intervenție agricolă în sensul articolului 4 alineatul (5) al treilea paragraf din A șasea directivă coroborat cu punctul 7 din anexa D la aceasta și nici un magazin pentru angajați în sensul aceluiași articol 4 alineatul (5) al treilea paragraf coroborat cu punctul 12 din anexa D la directiva respectivă.

Cu privire la a doua întrebare

35 Prin intermediul celei de a doua întrebări, instanța de trimitere solicită Curții să stabilească dacă zona de transfer a cantităților de referință pentru livrare (denumită în continuare „zona de transfer”) definită de statul membru constituie piața geografică

relevantă pentru a examina dacă nesupunerea la plata impozitului a unui „birou de vânzări de cote de lapte” care aparține unui organism de drept public ar conduce la o „denaturare gravă a concurenței” în sensul articolului 4 alineatul (5) al doilea paragraf din A șasea directivă și dacă, în momentul efectuării acestei examinări, trebuie luat în considerare numai cazul general de transfer al cantităților de referință pentru livrare sau dacă trebuie ținut cont și de toate celelalte tipuri de transfer, independent de suprafețele de teren.

Observațiile prezentate Curții

36 Landesanstalt apreciază că piața geografică relevantă, în sensul articolului 4 alineatul (5) al doilea paragraf din A șasea directivă, este reprezentată de zona de transfer, astfel cum a fost definită de statul membru. Acesta consideră că trebuie avut în vedere numai cazul general de transfer al cantităților de referință pentru livrare, independent de suprafețele de teren.

37 În opinia domnului Götz, piața geografică relevantă nu este zona de transfer care intră în competența organismului de drept public din cauza principală, ci totalitatea zonelor de transfer definite de statul membru. Pe de altă parte, ar trebui să se ia în considerare nu numai cazul general de transfer al unor cantități de referință pentru livrare, ci și celelalte cazuri de transfer, independent de suprafețele de teren.

38 Guvernul german susține, în primul rând, că birourile de vânzări de cote de lapte care aparțin statului nu sunt supuse la plata TVA-ului, în al doilea rând, că piața geografică relevantă este zona de transfer definită de statul membru și, în al treilea rând, că nu există nicio situație de concurență potențială între diferitele birouri de vânzări

de cote de lapte. Guvernul respectiv exprimă o poziție identică celei exprimate de Landesanstalt în ceea ce privește a doua parte a celei de a doua întrebări preliminare.

39 Guvernul Regatului Unit arată că, în circumstanțe precum cele din cauza principală, nu poate exista nicio cerere sau furnizare care să depășească limita geografică a unei anumite zone de transfer și care să poată avea un impact în interiorul acestei zone. Astfel, fiecare zonă de transfer ar constitui o piață geografică distinctă. Acesta nu formulează observații privind a doua parte a celei de a doua întrebări.

40 În sfârșit, Comisia consideră că piața geografică relevantă corespunde zonei de transfer definite de statul membru. În plus, aceasta apreciază că trebuie să se țină cont nu numai de ipoteza unui transfer al unor cantități de referință pentru livrare, independent de suprafețele de teren, de către un birou public de vânzări de cote de lapte, ci și de totalitatea cazurilor de transfer din perspectiva posibilității cumpărătorilor de prestații concurente de a deduce TVA-ul plătit în amonte.

Răspunsul Curții

41 Este important să se sublinieze de la bun început că articolul 4 alineatul (5) din A șasea directivă prevede o exonerare în beneficiul organismelor de drept public care acționează în calitate de autorități publice, aceste două condiții trebuind să fie îndeplinite cumulativ (a se vedea în acest sens Hotărârea din 11 iulie 1985, Comisia/Germania, 107/84, Rec., p. 2655, și Hotărârea Comisia/Țările de Jos, citată anterior, punctele 20 și 21).

42 Decurge din cele de mai sus că numai atunci când persoana publică intervine în cadrul unei prerogative de autoritate publică, în scopul prezervării neutralității fiscale a TVA-ului, trebuie să se stabilească dacă nesupunerea la plata impozitului este de natură să antreneze „denaturări grave ale concurenței”.

43 Presupunând că Landesanstalt acționează în cadrul prerogativelor de autoritate publică, trebuie constatat că din dosarul înaintat Curții și din observațiile prezentate în cadrul ședinței de judecată reiese că transferurile de cantități de referință pentru livrare nu pot fi efectuate de alți operatori decât birourile de vânzări.

44 Într-adevăr, din elementele furnizate de instanța de trimitere reiese că, în cazul în care transferul este un transfer regulat cu titlu oneros, în sensul articolului 8 din ZAV, acesta nu poate fi efectuat decât de un birou de vânzări de cote de lapte, public sau privat. Deși articolul 8 alineatul (2) din ZAV prevede că activitatea unui birou de vânzări de cote de lapte poate acoperi teritoriul mai multor landuri și, invers, că un land poate cuprinde mai multe birouri de vânzări de cote de lapte, această dispoziție nu face decât să țină cont de diferențele care există între landuri, atât în ceea ce privește suprafețele acestora, cât și numărul de producători de lapte existenți pe teritoriile acestora. Nu este mai puțin adevărat că, în cadrul unei anumite zone de transfer, transferul unor cantități de referință pentru livrare nu poate fi efectuat de operatori privați supuși la plata TVA-ului. În plus, din articolul 8 alineatul (3) din ZAV rezultă că nu se pot transfera cantități de refernță pentru livrare decât în interiorul zonelor de transfer. Prin urmare, nu există o situație de concurență în interiorul unei anumite zone de transfer, în sensul articolului 4 alineatul (5) din A șasea directivă, și,

prin urmare, aceasta din urmă constituie piața geografică relevantă pentru stabilirea existenței unei denaturări grave a concurenței.

45 În ceea ce privește celelalte cazuri de transfer, enumerate la articolul 8 alineatul (1) din ZAV, care au loc fără a se recurge la birouri de vânzări de cote de lapte, trebuie arătat, astfel cum s-a amintit în cadrul ședinței de judecată, că acestea intervin în circumstanțe foarte speciale. Astfel, sunt vizate în special transferurile care au loc cu ocazia unei succesiuni, a unei căsătorii sau a cesionării unei exploatații, care nu corespund unor ipoteze comerciale, ci își au originea într-un fapt juridic care nu conduce la transferul cantităților de referință pentru livrare decât în mod secundar. Prin urmare, nu există posibilitatea unei concurențe, în sensul articolului 4 alineatul (5) din A șasea directivă, între birourile de vânzări de cote de lapte și producătorii care efectuează un transfer de cantități de referință pentru livrare care se încadrează în situațiile prevăzute la articolul 8 alineatul (1) din ZAV, acestea fiind atât de specifice încât pare prea puțin verosimil ca un producător de lapte să decidă să respecte condițiile unui astfel de transfer, de exemplu, prin cumpărarea unei exploatații, numai pentru a achiziționa cantități de referință pentru livrare altfel decât de la birourile de vânzare de cote de lapte.

46 Prin urmare, trebuie să se răspundă la a doua întrebare adresată că nesupunerea unui birou de vânzări de cote de lapte la plata impozitului pentru activitățile sau operațiunile realizate în calitate de autoritate publică, în sensul articolului 4 alineatul (5) din A șasea directivă, nu poate constitui o denaturare gravă a concurenței, deoarece acesta nu se confruntă, într-o situație precum cea din cauza principală, cu operatori privați care furnizează prestații ce sunt în concurență cu prestațiile publice. Întrucât această apreciere este valabilă pentru orice birou de vânzări de cote de lapte care își desfășoară activitatea într-o anumită zonă de transfer, definită de statul membru respectiv, trebuie indicat faptul că zona respectivă constituie piața geografică relevantă pentru stabilirea existenței unei denaturări grave a concurenței.

Cu privire la cheltuielile de judecată

47 Întrucât, în privința părților din acțiunea principală, procedura are caracterul unui incident survenit la instanța de trimitere, este de competența acesteia să se pronunțe cu privire la cheltuielile de judecată. Cheltuielile efectuate pentru a prezenta observații Curții, altele decât cele ale părților menționate, nu pot face obiectul unei rambursări.

Pentru aceste motive, Curtea (Camera a treia) declară:

1) **Un birou de vânzări de cote de lapte nu este o agenție de intervenție agricolă în sensul articolului 4 alineatul (5) al treilea paragraf din A șasea directivă 77/388/CEE a Consiliului din 17 mai 1977 privind armonizarea legislațiilor statelor membre referitoare la impozitele pe cifra de afaceri – sistemul comun al taxei pe valoarea adăugată: baza unitară de evaluare, astfel cum a fost modificată prin Directiva 2001/4/CE a Consiliului din 19 ianuarie 2001, coroborat cu punctul 7 din anexa D la aceasta și nici un magazin pentru angajați în sensul aceluiași articol 4 alineatul (5) al treilea paragraf coroborat cu punctul 12 din anexa D la directiva respectivă.**

2) **Nesupunerea unui birou de vânzări de cote de lapte la plata impozitului pentru activitățile sau operațiunile realizate în calitate de autoritate publică, în sensul articolului 4 alineatul (5) din A șasea directivă 77/388, astfel cum a fost modificată prin Directiva 2001/4, nu poate constitui o denaturare gravă a concurenței, deoarece acesta nu se confruntă, într-o situație precum cea**

din cauza principală, cu operatori privați care furnizează prestații ce sunt în concurență cu prestațiile publice. Întrucât această apreciere este valabilă pentru orice birou de vânzări de cote de lapte care își desfășoară activitatea într-o anumită zonă de transfer, definită de statul membru respectiv, trebuie indicat faptul că zona respectivă constituie piața geografică relevantă pentru stabilirea existenței unei denaturări grave a concurenței.

Semnături